

مقدمه

با توجه به تبصره ماده (۱) قانون «اصلاح قانون صدور چک» مصوب ۱۳۹۷/۰۸/۱۳ مجلس شورای اسلامی مبنی بر الزام بانک مرکزی به تمهید و تأمین مقدمات گردش چک های الکترونیک در کشور، زیرساخت لازم جهت صدور و تبادل چک الکترونیک یا دیجیتال، مبتنی بر امضاء الکترونیک فراهم گردیده است. رویکرد اصلی سامانه چکاد (چک امن دیجیتال)، به حداقل رساندن مخاطرات و کاستی های موجود در فرایند های چک کاغذی و ارائه روشی امن و در عین حال ساده برای مشتریان و بانک ها می باشد.

چک الکترونیک چیست؟

چک الکترونیک نوعی داده پیام^۱ است. با استناد به ماده (۲) از فصل دوم قانون تجارت الکترونیک، داده پیام هر نمادی از واقعه، اطلاعات یا مفهوم است که با وسایل الکترونیک، نوری و یا فناوری های جدید اطلاعات تولید، ارسال، دریافت، ذخیره یا پردازش می شود. بر این اساس، رشته حاصل از اقلام داده چک «داده پیام چک» تعریف می شود. جهت ثبت این رشته از «امضاء الکترونیک^۲» استفاده می گردد.

چک الکترونیک ماهیتی مشابه چک کاغذی دارد و تمامی مقررات چک کاغذی در مورد آن صدق می کند. در چک الکترونیک، کاغذ از موجودیت چک حذف و با استفاده از امضای الکترونیک چک معتبر می شود.

مزایای چک الکترونیک چیست؟

چک کاغذی دارای برخی معایب می باشد، لیکن این مخاطرات برای ذینفع چک الکترونیک از بین خواهد رفت. اهم مخاطرات چک کاغذی به شرح زیر می باشد:

۱- دریافت چک جعلی

۲- سرقت و مفقودی

۳- مراجعه حضوری به بانک جهت کارسازی چک

۴- نگهداری و امنیت فیزیکی

سامانه چکاد و نهاب امنیت چکهای الکترونیک را بیش از پیش تضمین می کنند. چکاد (چک امن دیجیتال) سامانه مرکزی چک دیجیتال است و نهاب هم سامانه ای حاوی اطلاعات هویتی مشتریان بانکی است که با اختصاص دادن شماره شناسایی ویژه برای هر مشتری بانک (کد شهاب)، امکان احراز هویت آسان و سریع افراد در شبکه بانکی را فراهم می کند.

Data Message^۱

^۱ مطابق بند (ی) از ماده (۲) قانون تجارت الکترونیک، «امضاء الکترونیک» عبارت است از هر نوع علامت منضم شده یا به نحو منطقی متصل شده به داده پیام که برای شناسایی امضاء کننده داده پیام مورد استفاده قرار می گیرد.

پیش نیاز استفاده از خدمت چک الکترونیک

- ✓ صادر کنندگان و گیرندگان چک الکترونیک باید حداقل یک حساب بانکی داشته باشند.
- ✓ به منظور انکارناپذیری چک الکترونیک، چک های مزبور با امضای الکترونیک صادر می گردد.
- ✓ در حال حاضر امضای الکترونیک این گونه از چک ها با استفاده از گواهی الکترونیک نماد، از طریق **نرم افزار هامون** انجام می شود. بر این اساس بایستی مشتریان نسبت به نصب و فعال سازی **نرم افزار هامون** اقدام نمایند.
- ✓ صرفاً در روال های "فعال سازی" خدمت و "ثبت صدور" چک الکترونیک، از امضای الکترونیک استفاده شده و در سایر روال های مربوط به آن، نیازی به امضای الکترونیک نمی باشد.
- ✓ بهره مندی از چک الکترونیک مستلزم فعال سازی خدمت در سامانه مزبور می باشد. در واقع چنانچه مشتری در یک **بانک** نسبت به فعال سازی خدمت چک الکترونیک اقدام نماید، نیازی به فعال سازی مجدد در سایر بانک ها نمی باشد.
- ✓ در حال حاضر امکان درخواست، دریافت و فعال سازی دسته چک الکترونیک و همچنین ثبت صدور این گونه از چک ها، صرفاً از محیط بانکداری اینترنتی برای حساب های قرض الحسنه جاری با دسته چک حقیقی انفرادی فراهم می باشد.

نحوه استفاده از خدمت چک الکترونیک

به منظور بهره مندی از خدمت چک الکترونیک لازم است ابتدا گام های ۱ و ۲ انجام و سپس حسب مورد هر کدام از گام های مربوطه مطابق با راهنما انجام شود:

۱. **نصب و فعال سازی نرم افزار هامون**
۲. **فعال سازی خدمت چک الکترونیک**
۳. **ثبت درخواست دسته چک الکترونیک**
۴. **دریافت و فعال سازی دسته چک الکترونیک**
۵. **ثبت صدور چک الکترونیک**

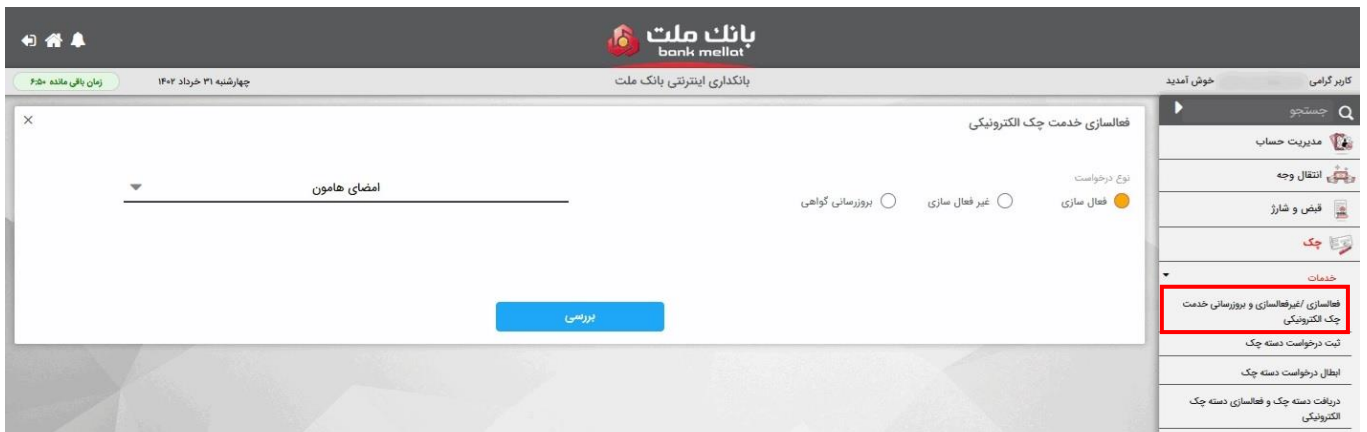
- ۶. گزارش چک های موجود در سامانه چک الکترونیک
- ۷. وصول/ صدور گواهینامه عدم پرداخت چک الکترونیک
- ۸. دریافت گواهینامه عدم پرداخت چک الکترونیک

۱. نصب و فعال سازی نرم افزار هامون

نرم افزار هامون در بازارچه های نرم افزاری معتبر موجود بوده و لازم است بر روی گوشی تلفن همراه شما نصب گردد.

۲. فعال سازی خدمت چک الکترونیک:

به منظور فعال سازی خدمت چک الکترونیک لازم است مراحل به شرح تصاویر ذیل انجام شود:

بانک ملت
bank mellat

کاربر گرامی خوش آمدید

چهارشنبه ۳۱ خرداد ۱۴۰۲

زمان باقی مانده ۶:۵۰

بانکداری اینترنتی بانک ملت

فعالسازی خدمت چک الکترونیکی

نوع درخواست: فعال سازی (فعال سازی) / غیر فعال سازی (غیر فعال سازی) / بروزرسانی گواهی (بروزرسانی گواهی)

امضای هامون

بررسی

خدمات:

- فعالسازی ابرفعالسازی و بروزرسانی خدمت چک الکترونیکی
- ثبت درخواست دسته چک
- ابطال درخواست دسته چک
- دریافت دسته چک و فعالسازی دسته چک الکترونیکی

بانک ملت
bank mellat

کاربر گرامی خوش آمدید

چهارشنبه ۳۱ خرداد ۱۴۰۲

زمان باقی مانده ۶:۵۷

بانکداری اینترنتی بانک ملت

فعالسازی خدمت چک الکترونیکی

نوع درخواست: فعال سازی (فعال سازی) / غیر فعال سازی (غیر فعال سازی) / بروزرسانی گواهی (بروزرسانی گواهی)

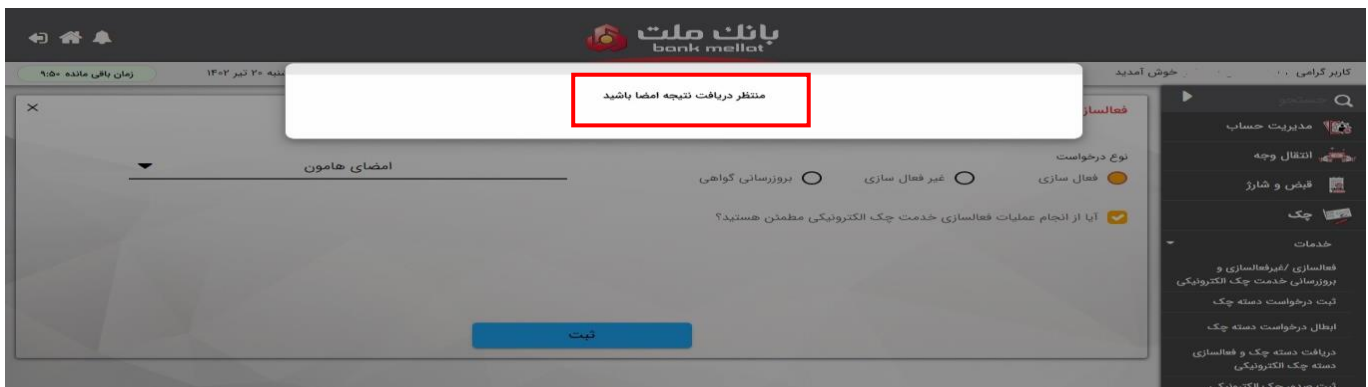
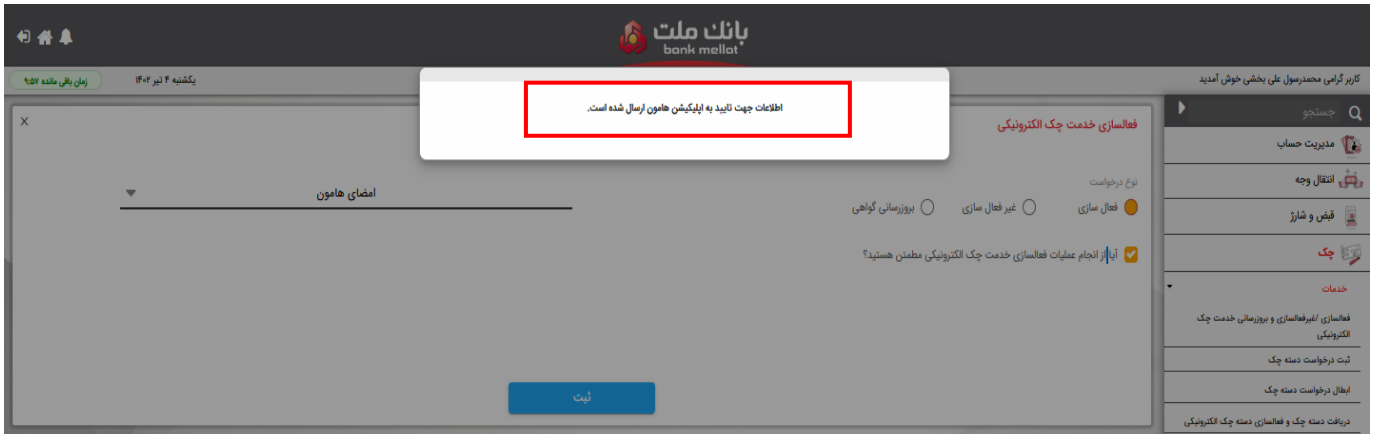
امضای هامون

ثبت

آیا از انجام عملیات فعالسازی خدمت چک الکترونیکی مطمئن هستید؟

خدمات:

- فعالسازی ابرفعالسازی و بروزرسانی خدمت چک الکترونیکی
- ثبت درخواست دسته چک
- ابطال درخواست دسته چک
- دریافت دسته چک و فعالسازی دسته چک الکترونیکی
- ثبت صدور چک الکترونیکی

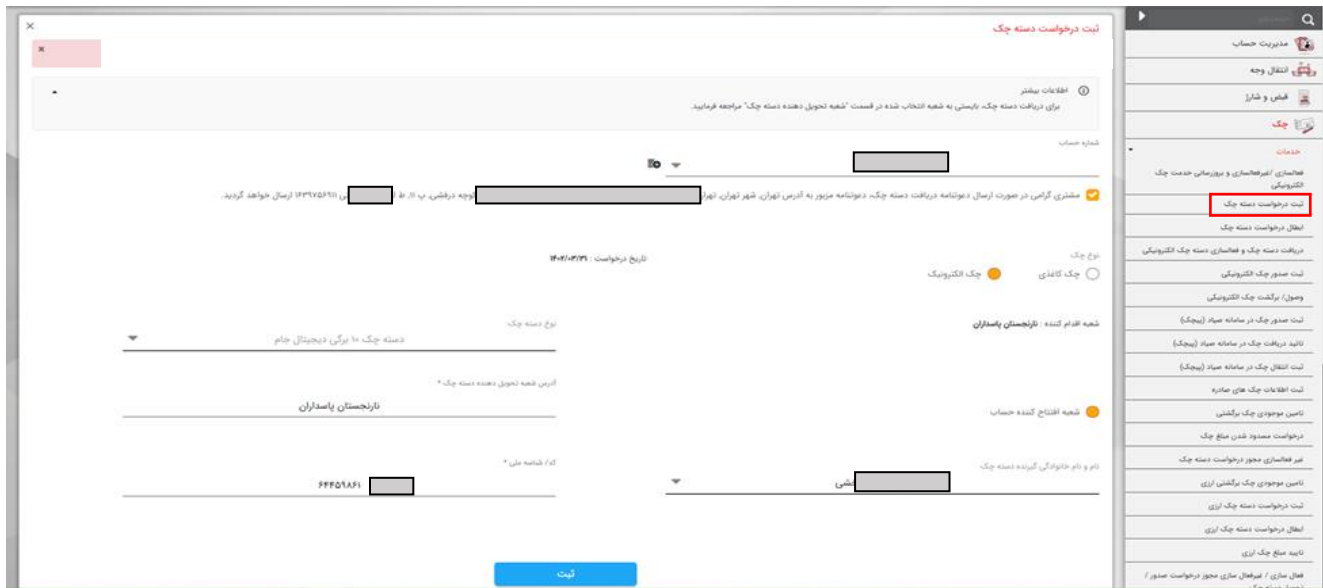
پس از نمایش پیغام فوق و به منظور فعال سازی خدمت مزبور، بایستی در نرم افزار هامون گزینه "پذیرش" انتخاب گردد.

مدت زمان ثبت پذیرش درخواستها در نرم افزار امضای هامون، ۲ دقیقه می باشد و در صورت عدم ثبت ، پیغام "زمان تایید اطلاعات امضا به پایان رسیده است." در سامانه بانکداری اینترنتی به کاربر نمایش داده می شود.

۳. ثبت درخواست دسته چک الکترونیک:

به منظور ثبت درخواست دسته چک الکترونیک، لازم است مراحل به شرح تصاویر ذیل انجام شود :

۴. دریافت و فعال سازی دسته چک الکترونیک:

به منظور تخصیص دسته چک الکترونیک به حساب، لازم است مراحل به شرح تصاویر ذیل انجام شود :

در صورتی که تخصیص دسته چک منوط به دریافت دعوتنامه باشد، گزینه "بارکد مرسوله دعوتنامه" نیز نمایش داده شده و بایستی کد مزبور در سامانه درج شود.

دریافت دسته چک و فعال سازی دسته چک دیجیتال

ورود اطلاعات - تایید اطلاعات - رسید

شماره حساب جاری	۴۹۶۷۴۹
سری دسته چک	۱۸۳۹
تعداد برگه های چک	۲۵
مبلغ کارمزد شخصی سازی	۵۵,۰۰۰
مبلغ کارمزد ارسال دعوتنامه	۰
شماره حساب کسر کارمزد	۴۹۶۷۴۹
بارکد مرسوله ی دعوتنامه	۲۰۵۶۱۰۱۳۴۰۰۴۹۶۱۹۶۷۴۹۵۸۱۱۱

اصلاح تایید

دریافت دسته چک و فعال سازی دسته چک دیجیتال

ورود اطلاعات - تایید اطلاعات - رسید

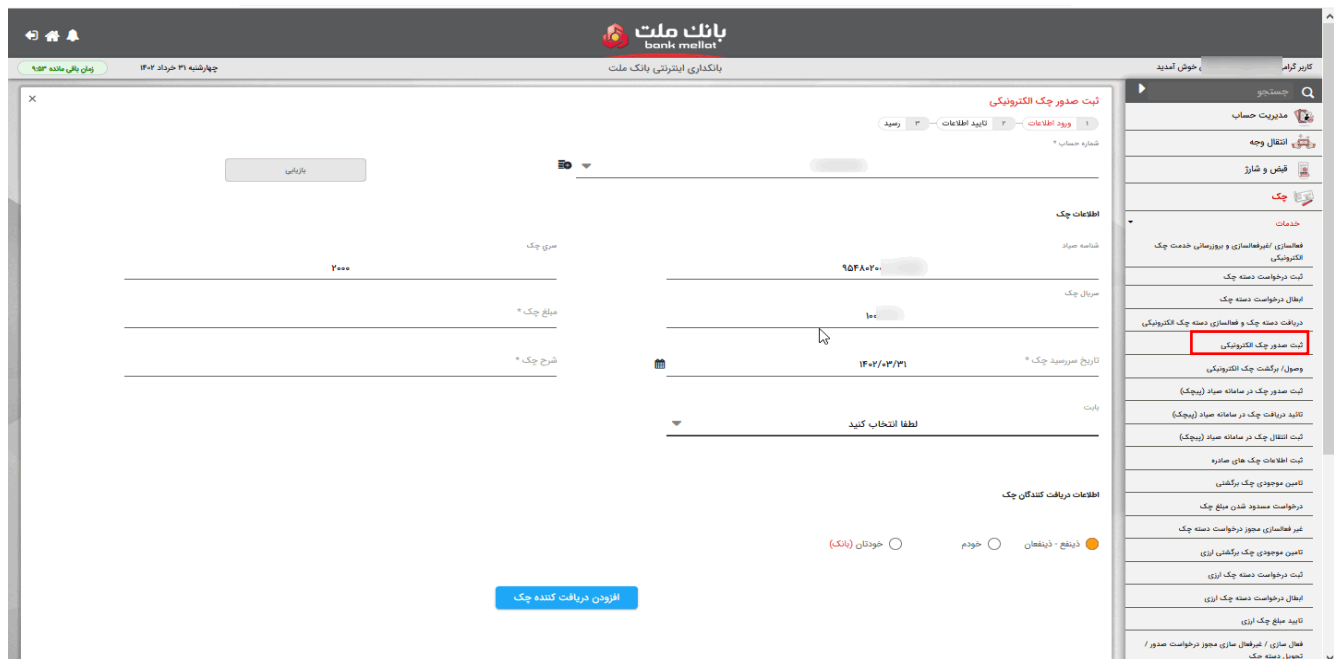
عملیات دریافت دسته چک و فعال سازی دسته چک دیجیتال موفقیت آمیز انجام شد

شماره حساب جاری	۴۹۶۷۴۹
سری دسته چک	۱۸۳۹
تعداد برگه های چک	۲۵
مبلغ کارمزد شخصی سازی	۵۵,۰۰۰
مبلغ کارمزد ارسال دعوتنامه	۰
شماره حساب کسر کارمزد	۴۹۶۷۴۹
بارکد مرسوله ی دعوتنامه	۲۰۵۶۱۰۱۳۴۰۰۴۹۶۱۹۶۷۴۹۵۸۱۱۱

بازگشت

۵. ثبت صدور چک الکترونیک:

به منظور ثبت صدور چک الکترونیک در سامانه صیاد، لازم است مراحل به شرح تصاویر ذیل انجام شود:

ثبت صدور چک الکترونیک

ورود اطلاعات - تایید اطلاعات - رسید

شماره حساب *

اطلاعات چک

شماره صیاد

سریال چک

تاریخ سررسید چک *

بابت

لطفا انتخاب کنید

اطلاعات دریافت کنندگان چک

ذینفع - ذینفغان خردم خودتان (بانک)

افزودن دریافت کننده چک

ثبت صدور چک در سامانه سداد (پویچک)
تایید دریافت چک در سامانه سداد (پویچک)
ثبت انتقال چک در سامانه سداد (پویچک)

ثبت اطلاعات چک های صادره
تأمین موجودی چک برگشتی
درخواست مسدود شدن مبلغ چک
غیر فعالسازی مجوز درخواست دهنده چک
تأمین موجودی چک برگشتی از روی
ثبت درخواست دهنده چک از روی
ابطال درخواست دهنده چک از روی
تایید مبلغ چک از روی
فعال سازی / غیرفعال سازی مجوز درخواست صدور /
تجدید دهنده چک
کنترل مجوز درخواست صدور و تمدن دهنده چک
ثبت درخواست رفع سوء اثر چک برگشتی
کنترل تأیید کنندگان رفع سوء اثر چک برگشتی

کارت
کارت

تمهيلات
مدیریت وجوه
سایر خدمات
پیروانیل
خروج

لطفا انتخاب کنید

اطلاعات دریافت کنندگان چک

دینفع - ذیمنه خودتان (بانک) خودم

رتیف: کد /نشانه ملي دریافت کننده چک: نام و نام خانوادگی / نام شرکت دریافت کننده چک

رتیف: نام و نام خانوادگی / نام شرکت دریافت کننده چک

پیمائز ملت

افزودن مبلغ جدید

اطلاعات امضا کنندگان چک

رتیف: نام و نام خانوادگی امضا کننده چک: کنشاساین امضا کننده چک: نوع امضاء: اجباری

امضای هامون

ثبت

کاربر گرامی محترم/سالی علی بخشی خوش آمدید

چهارشنبه ۳۱ خرداد ۱۴۰۲ | زبان اصلی مشاهده

بانکداری اینترنتی بانک ملت

ثبت صدور چک الکترونیک

ورود اطلاعات - ۳ | تایید اطلاعات - ۳ | رسید

شماره حساب: ۲۰۰
نشانه سداد: ۵۵۱
سری چک: ۲۰۰
سریال چک: ۱۰۰
مبلغ چک: ۱۱۱ ریال
مبلغ به حروف: صد و یازده ریال
تاریخ سررسید چک: ۱۴۰۲/۰۳/۳۱
شرح چک: خصوصی
بابت:

اطلاعات دریافت کنندگان چک

کد /نشانه ملي دریافت کننده چک: ۰۰۰۰۰۰
نام و نام خانوادگی / نام شرکت دریافت کننده چک: شخصی

اطلاعات امضا کنندگان چک

کد /نشانه ملي دریافت کننده چک: ۱۰۰۰۰۰
نام و نام خانوادگی / نام شرکت دریافت کننده چک: شر خ خیر

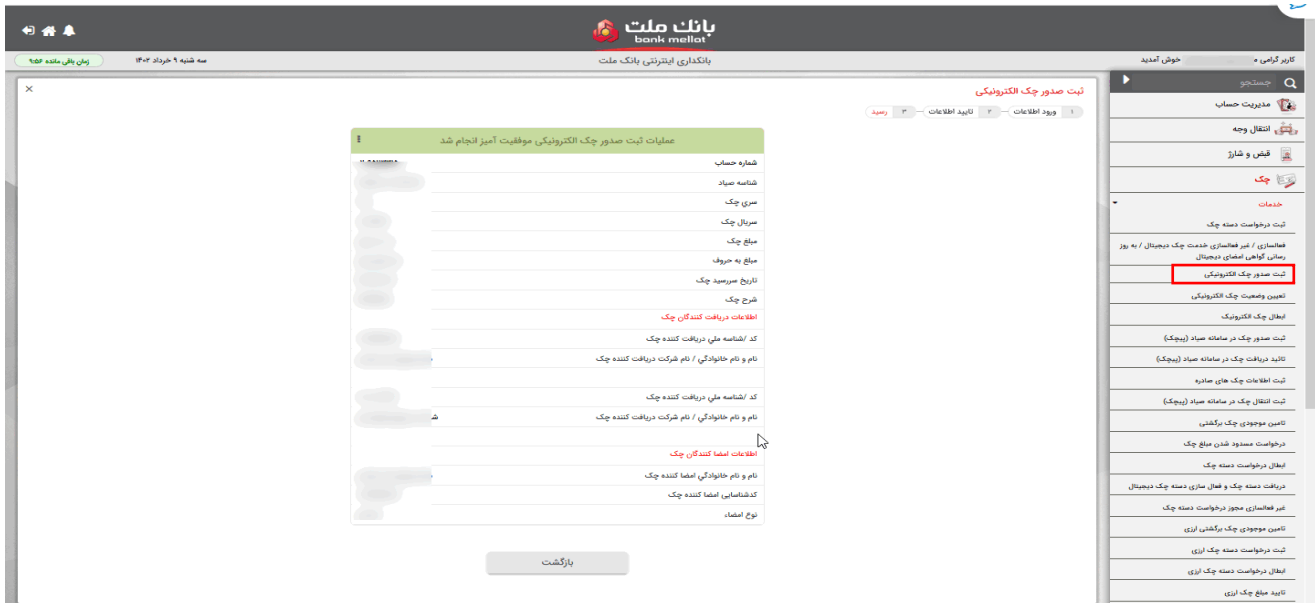
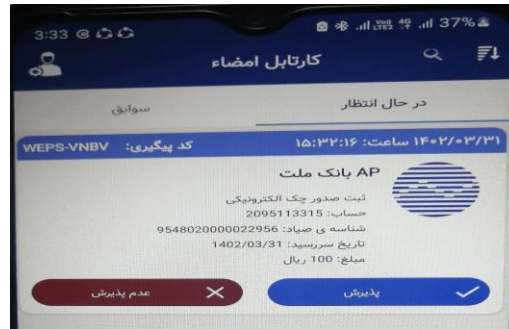
نوع امضاء: اجباری

اصلاح | تایید

خدمات
انتقال وجه
قبض و شارژ
چک
درخواست مسدود شدن مبلغ چک
غیر فعالسازی مجوز درخواست دهنده چک
تأمین موجودی چک برگشتی از روی
ثبت درخواست دهنده چک از روی
ابطال درخواست دهنده چک از روی
تایید مبلغ چک از روی
فعال سازی / غیرفعال سازی مجوز درخواست صدور /

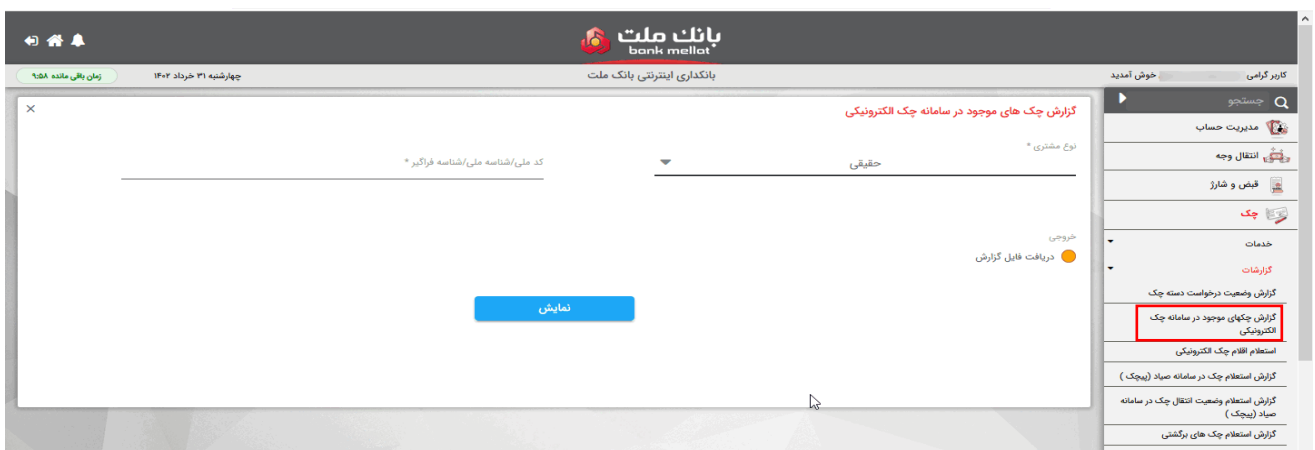
پس از ثبت تایید نهایی پیام "اطلاعات جهت تایید به اپلیکیشن هامون ارسال شده است" نمایش داده می شود. با ورود به نرم افزار هامون و در بخش "در حال انتظار" کارتابل امضاء، امکان مشاهده درخواست های در حال انتظار وجود دارد و لازم است یکی از گزینه های "پذیرش" یا "عدم پذیرش" انتخاب شود. پس از آن نتیجه عملیات در محیط بانکداری اینترنتی نمایش داده می شود.

آشنایی با چک الکترونیک و نحوه استفاده از خدمات آن

۶. گزارش چک های موجود در سامانه چک الکترونیک

امکان مشاهده چک های دریافتی (به عنوان ذینفع) و دریافت فایل pdf آن ها، به شرح تصاویر ذیل میسر می باشد :

بانکداری اینترنتی						
گزارش چک های موجود در سامانه چک الکترونیکی						
کد ملی:						
نام و نام خانوادگی:						
نوع مشتری:						
تاریخ سررسید چک						
شناسه صیاد						
مبلغ چک						
کد شعبه عهده چک						
نوع چک						
وضعیت چک						
وضعیت مسدودی چک						
وضعیت لاک چک						
ردیف	شرح چک	کدشبا حساب عهده	نام بانک عهده چک	نوع ارز چک	کد شعبه عهده چک	تاریخ سررسید چک
1	شرح چک	315	ملت	ریالی	65359	1401/06/29
	شرح چک	315	ملت	ریالی	65359	1401/06/29
2	شرح چک	12541	ملت	ریالی	65359	1401/06/29
	شرح چک	12541	ملت	ریالی	65359	1401/06/29

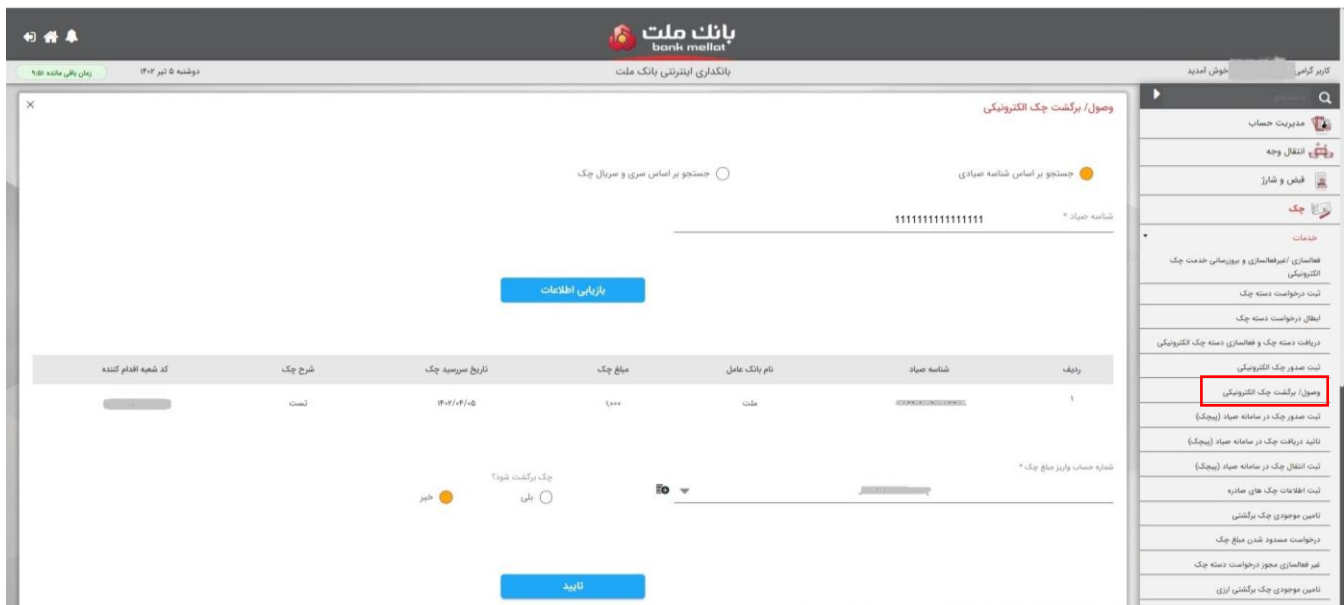
۷. وصول/ صدور گواهینامه عدم پرداخت چک الکترونیک

به منظور وصول/ صدور گواهینامه عدم پرداخت چک الکترونیک، لازم است مراحل به شرح تصاویر ذیل انجام شود:

بانکداری اینترنتی							
گزارش چک های موجود در سامانه چک الکترونیکی							
کد ملی:	1402/03/31 تاریخ تهیه گزارش:						
نام و نام خانوادگی:	15:46:31 زمان تهیه گزارش:						
نوع مشترک:	حقیقی						
ردیف	تاریخ سر رسید چک	شناسه صیاد	مبلغ چک	کد شعبه عهده چک	نوع چک	وضعیت مسدودی چک	
شرح چک	کدشبا حساب عهده	نام بانک عهده چک	نوع ارز چک	وضعیت چک	وضعیت ضمانت چک	دینفع دارد/ندارد	
1	1401/06/29	[REDACTED]	111	65359	عادی	چک مسدود نشده است	لاک نقد کردن بر روی چک وجود ندارد
	شرح چک	IR5 [REDACTED] 315	ملت	ریالی	ثبت شده با تایید گیرنده	این چک فاقد ضمانت می باشد	دینفع دیگری ندارد
2	1401/06/29	[REDACTED]	111	65359	عادی	چک مسدود نشده است	چک لاک می باشد
	12541	IR5 [REDACTED] 315	ملت	ریالی	ثبت شده با تایید گیرنده	این چک فاقد ضمانت می باشد	دینفع دیگری ندارد

امکان کپی نمودن شناسه صیاد چکها، از فایل pdf نمایش داده شده در گزارش چک های موجود در سامانه چک الکترونیک وجود دارد.

The screenshot shows the Bank Mellat web interface. At the top, there's a navigation bar with the bank's logo and name. Below it, a search bar is present. The main content area is titled 'وصول / برگشت چک الکترونیکی'. It features a search bar for account numbers and a table with columns: ردیف (Row), شناسه صیاد (Sender ID), نام بانک عامل (Bank Name), مبلغ چک (Check Amount), تاریخ سررسید چک (Check Maturity Date), شرح چک (Check Description), and کد شعبه اقدام کننده (Branch Code). The table contains one row of data. Below the table, there are radio buttons for 'چک برگشت نمود؟' (Check Return?) and a 'تایید' (Confirm) button. On the right side, there is a sidebar menu with various options, including 'وصول / برگشت چک الکترونیکی' which is highlighted with a red box.

۸- دریافت گواهینامه عدم پرداخت چک الکترونیک

به منظور دریافت گواهینامه عدم پرداخت چک الکترونیک، لازم است مراحل به شرح تصاویر ذیل انجام شود:

گزارش گواهینامه عدم پرداخت چک های واگذاری مشتری

گواهینامه عدم پرداخت چک های واگذاری ملت گواهینامه عدم پرداخت چک های واگذاری سایر بانک ها

دارنده چک صادرکننده چک

شناسه صیاد چک * _____

نوع ذینفع * _____ لطفا انتخاب کنید

کد شناسایی * _____ شماره حساب _____

دریافت فایل

گزارش گواهینامه عدم پرداخت چک های واگذاری مشتری

گواهینامه عدم پرداخت چک های واگذاری ملت گواهینامه عدم پرداخت چک های واگذاری سایر بانک ها

دارنده چک صادرکننده چک

شناسه صیاد چک * _____

نوع ذینفع * _____ لطفا انتخاب کنید

کد شناسایی * _____ شماره حساب _____

دریافت فایل

ذینفع یا صادر کننده چک می تواند از طریق گزارش گواهینامه عدم پرداخت چک های واگذاری مشتری نسبت به دریافت گواهینامه اقدام نماید.

۹- استعلام ارقام چک الکترونیک

به منظور مشاهده ارقام اطلاعاتی چک و همچنین نقل و انتقالات چک های الکترونیک، لازم است مراحل به شرح تصاویر ذیل انجام شود:

استعلام ارقام چک دیجیتال

روید اطلاعات رسید

شناسه صیاد چک * _____

نوع مشتری _____ حقیقی ایرانی

کد ملی/شناسه ملی/شناسه فرارگر _____

بازیابی

معمولات استاندارد ارقام چک دیجیتال موافقت آمیز انجام شد

اطلاعات برگ چک	
شماره حساب	۴۴۷
سریال چک	۱۰۰۱
سری چک	۶۰۰
شماره شانی بده چک	۱۱۵
سایر چک	۱
تاریخ تحریر چک	۱۳۹۴-۰۹
شرح چک	۱
کد بانک بده چک	معدن
کد شعبه بده چک	۶۵۳۱
وضعیت چک	ثبت شده یا تأیید گردیده
وضعیت معاملات چک	این چک فاقد معاملات می باشد
وضعیت لای چک	چک لای می باشد
وضعیت مسترد چک	چک مسترد نشده است
اطلاعات دارنگار چک	
نام مشتری دارنده چک	۰
کد ملی شماره ملی شماره فراگیر دارنده چک	۰
نوع مشتری	حسابی ایرانی
اطلاعات استنادکننده چک	
نام اعضا کننده چک	۰
تاریخ و ساعت ثبت اولیه چک در سامانه چکاد	۰
اطلاعات هویت افراد موجود در رزیره اطلاعات چک	
نام شخص	۰
کد شخص	۰
نوع مشتری	حسابی ایرانی
نوع شخص	صاحبکار
نام شخص	
کد شخص	۰
نوع مشتری	حسابی ایرانی
نوع شخص	گرونده چک

معمولات انتقال وجه

فهرست و شماره

چک

خدمات

کارت

کارت

تسهیلات

معمولات ECOM NOT FOUND X

معمولات